

Ольга Федорівна Золочевська,
аспірантка 4-го року навчання
Інституту педагогіки Національної академії
педагогічних наук України,
м. Київ, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8075-1511>

УДК: 378:456/76:54;1

DOI [https://doi.org/10.32405/2309-3935-2021-1\(80\)-45-50](https://doi.org/10.32405/2309-3935-2021-1(80)-45-50)

УМОВИ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Анотація.

У статті проаналізовано умови управління розвитком науково-методичної компетентності вчителів початкової школи в педагогічній теорії та освітній практиці. Здійснено дефінітивний аналіз категорії «умова» та сформулювало узагальнене визначення організаційно-методичних умов управління розвитку науково-методичної компетентності вчителів початкової школи як комплексу взаємопов'язаних спеціально створених зовнішніх і внутрішніх факторів професійно-особистісного розвитку педагогів у рамках системи внутрішньошкільної методичної роботи.

Автор визначив організаційно-методичні умови, які забезпечують процес супроводу розвитку науково-методичної компетентності вчителів початкової школи, орієнтовані на суб'єктів супроводу і дають змогу вибудовувати стратегічний менеджмент закладу освіти першого ступеня.

У статті виявлено особливості, характерні риси та ознаки методичного освітнього простору початкової школи. Визначено та апробовано активні й інтерактивні технології та форми розвитку науково-методичної компетентності педагогів початкової школи. Встановлено, що завдяки усвідомленню педагогом необхідності та доцільності інновацізації методичного забезпечення навчального процесу в початковій школі досягається розвиток методологічних, методичних і технологічних умінь учителів. Результат рефлексії проявляється в переорієнтації процесу розвитку науково-методичної компетентності на самоосвіту та саморозвиток на основі самоаналізу, самооцінки, самокорекції.

Ключові слова: компетентність; умова; організаційно-методична умова; науково-методична компетентність; учителі закладу освіти I-го ступеня.

Сучасні освітні установи в процесі переходу від традиційної освітньої парадигми до гуманістичної потребують мобільних, конкурентоспроможних і успішних фахівців, які володіють глибокими методологічними знаннями, методами діагностики та способами їх застосування в практичній діяльності, уміють виділяти особистісні смисли в змісті освіти, творчо працювати та здатні навчати цього учнів, а також мають потребу до постійного оновлення своїх знань, тобто «висококомпетентні» фахівці.

Нині педагог має: на високому методологічному рівні підходити до педагогічних явищ; володіти науково-дослідними навичками і вміннями «евристичного пошуку»; уміти адекватно оцінювати й аналізувати науково-педагогічний, особистий досвід і досвід своїх колег; вміло прогнозувати зростання професійної кар'єри, відстежувати хід і результат власної педагогічної діяльності.

Дослідження проблеми управління розвитком науково-методичної компетентності вчителів початкової школи актуалізує необхідність визначення,

систематизації та теоретичного обґрунтування необхідних для здійснення ефективного управління відповідних організаційно-методичних умов, а також наповнення їх змістом. Категорія «умова» у філософській літературі виражає ставлення предмета до оточуючих його явищ, без яких він (предмет) існувати не може [13]. У психолого-педагогічній літературі та словниках поняття «умова» трактують як: обставину, від якої щось залежить; середовище, ситуації, події, в яких щось відбувається; спеціально створене «щось», яке забезпечує успішне існування «чогось»; причини, необхідні для успішного розвитку чого-небудь; правила, встановлені в певній області життєдіяльності, що забезпечують нормальну роботу чого-небудь; середовище, у якому відбувається, протікає що-небудь [13; 14].

Зокрема Є. Яковлев зазначає «умови становлять ту обстановку, в якій предмет виникає, існує і розвивається» [15, с. 158]. На думку Н. Бирко, до умов належать «і взаємодія, і вплив, і створення

середовища, і «вироблення» способів відносин зі світом, з людьми, з самим собою» [2, с. 31]. У дисертаційних дослідженнях умови визначають як: «особливий простір» [1]; засіб [3]; обставину [4]; систему заходів, що спрямована на професійний розвиток педагога [6].

Так, М. Елькін [8] визначає умови як фактори, що сприятливо впливають на професійне становлення педагогів у загальноосвітній організації, і конкретизує їх: створення професійного середовища та мікроклімату, що зорієнтовані на обмін досвідом та співпрацю; наявність команди педагогів, що створює визнання в колективі зразки педагогічної та управлінської діяльності, а також здатна передавати свій досвід; навчання всіх вчителів школи; наявність можливості для професійного спілкування; зміни в професійному середовищі; адаптація предметного середовища до нових освітніх практик [8].

Ми поділяємо точку зору, що умови є зовнішнім фактором, який впливає на зміни предмету [9, с. 158]. Узагальнюючи ідеї побудови педагогічної теорії освіти І. Дичківської [7], констатуємо, що ціннісною підставою будь-яких перетворень у школі є: орієнтація на створення максимально

сприятливих умов для саморозвитку та самореалізації педагогів; активне використання нових методів, технологій, форм, способів супроводу; усвідомлений вибір і побудову педагогами індивідуального маршруту професійного розвитку педагогів у загальноосвітній школі.

Аналіз різних підходів до трактування поняття «умови» дає змогу в рамках нашого дослідження сформулювати узагальнене визначення організаційно-методичних умов управління розвитку науково-методичної компетентності вчителів початкової школи як комплексу взаємопов'язаних спеціально створених зовнішніх і внутрішніх факторів професійно-особистісного розвитку педагогів у межах системи внутрішньошкільної методичної роботи.

Виникає об'єктивна необхідність в таких організаційно-методичних умовах, які забезпечують процес супроводу розвитку науково-методичної компетентності вчителів початкової школи, орієнтуються на суб'єктів супроводу та дають змогу вибудовувати стратегічний менеджмент закладу освіти першого ступеня. Виявлені організаційно-методичні умови репрезентовано в таблиці 1.

Таблиця 1

Організаційно-методичні умови управління розвитку науково-методичної компетентності вчителів початкової школи

№	Організаційно-методичні умови	Назва умови
1	Створення шкільного науково-методичного освітнього простору для розширення «поля можливих науково-дослідницьких, творчих дій», проживання в цьому просторі зустрічей, подій, ситуацій, «педагогічних обставин»	Просторово-творча умова
2	Облаштування творчого розвивального устрою шкільного життя закладу освіти першого ступеня	Умова емоційно-психологічного благополуччя
3	Організація спільного пошуку робочих орієнтирів, міжособистісних зустрічей і діалогу, співтворчості, співробітництва в педагогічному колективі закладу освіти першого ступеня	Комунікативна умова
4	Використання досвіду інноваційної науково-методичної педагогічної та управлінської діяльності закладу освіти першого ступеня	Умова інноваційної науково-методичної активності
5	Упровадження активних та інтерактивних методів, технологій, форм науково-методичного професійно-особистісного розвитку педагогів закладу освіти першого ступеня у напрямі розвитку науково-методичної компетентності	Суб'єктно-діяльнісна умова
6	Експертна оцінка та аналіз розвитку науково-методичної компетентності педагогів закладу освіти першого ступеня засобами моніторингу, рефлексії, гуманітарної експертизи	Експертно-аналітична умова

Розкриємо зміст та обґрунтуємо необхідність і достатність виявлених організаційно-методичних умов закладу освіти першого ступеня, що здатні прискорити та поліпшити результат розвитку науково-методичної компетентності педагогів у початковій школі.

Будемо виходити з того, що «необхідні умови ефективного функціонування будь-якої системи – це умови, без яких вона (система) не може працювати повною мірою, а достатні – це умови, яких достатньо для її нормальної роботи» [9, с. 165]. З цього випливає, що необхідні умови управління розвитку науково-методичної компе-

тентності вчителів закладів освіти першого ступеня – це внутрішня об'єктивна закономірність виникнення, існування та результативності професійного розвитку педагогів.

Необхідні умови нами було виявлено в ході аналізу психолого-педагогічної літератури, досвіду роботи закладів освіти першого ступеня, нормативно-правових актів у галузі освіти та результатів констатувального етапу експерименту.

Достатні умови, що виведені з результатів дослідно-експериментальної роботи, пов'язані з причинами, підставами, протиріччями розвитку згаданої компетентності. Їх відсутність

або недостатність призводить до припинення або уповільнення професійного розвитку вчителів закладів освіти першого ступеня в напрямі розширення власної науково-методичної компетентності. Варто більш детально розглянути зміст виокремлених науково-методичних умов.

1. Просторово-творча умова – *створення шкільного науково-методичного освітнього простору для розширення «поля можливих науково-дослідницьких, творчих дій», проживання в цьому просторі зустрічей, подій, ситуацій, «педагогічних обставин».* Для проектування в рамках нашого дослідження шкільного методичного освітнього простору нами було вивчено результати наукових досліджень про освітній просторі, в якому суб'єктивно існує безліч відносин і зв'язків (Л. Кекух [10], Л. Коростіль [11], А. Маркова [12] та ін.).

Таким чином ми доходимо висновку, що зміст і структура освітнього методичного простору початкової школи визначають особистісні та професійні потреби, цілепокладання, діяльність і характер розвитку науково-методичної компетентності педагогів. Тому кожен методичний освітній підпростір, а отже, і методичний освітній простір загалом, мобільно, варіативно й активно здатен реагувати на зміну спрямованості та рівня науково-методичної компетентності педагогів, а також забезпечувати безперервність підвищення їх кваліфікації. Особливість освітнього методичного простору початкової школи ми визначаємо як здатність забезпечити всім педагогам рівні можливості для розвитку науково-методичної компетентності.

2. Умова емоційно-психологічного благополуччя – *облаштування творчого розвивального устрою шкільного життя закладу освіти першого ступеня.*

Головною метою роботи школи постає виховання гармонійної та соціально активної особистості дитини через організацію системи діяльності, що спрямована на формування здатності особистості до самовизначення: уміння і бажання керувати собою, рости себе, відповідати за себе. У школі закладено основи «виправданого» волелюбства, а також створено умови для набуття досвіду формування вміння діяти в несподіваній ситуації, що і визначає уклад школи як демократичний.

3. Комунікативна умова – *організація спільного пошуку робочих орієнтирів, міжособистісних зустрічей і діалогу, співтворчості, співробітництва в педагогічному колективі закладу освіти першого ступеня.* Сучасні уявлення про педагогічний колектив як суб'єкт управління та саморозвитку сформувалися під впливом ідей російських педагогів Л. Толстого, К. Ушинського, Н. Пирогова щодо взаємозв'язку навчання і виховання, спільної діяльності педагогів і уч-

нів, прагнення педагогів до самовдосконалення. Нині у вітчизняній педагогічній науці відбувається пошук моделі педагогічного колективу, його саморозвитку та саморуку.

Необхідно підкреслити, що в сучасних умовах епоха новаторів-одинаків вже відходить у минуле. На сучасному етапі інноваційна діяльність повинна бути організована в масштабах всього закладу освіти першого ступеня і має на увазі наявність саме команди педагогів з досвідом інноваційної науково обґрунтованої педагогічної діяльності, взаємодії та професійного спілкування. Формування команди однодумців буде сприяти зміцненню школи «як організації шляхом створення і впровадження духу солідарності, взаємодопомоги, кооперації (корпоративного духу, корпоративної та організаційної культури), що базується на реалізації сучасних наукових підходів» [5, с. 98].

4. Умова інноваційної активності – *використання досвіду інноваційної науково-методичної, педагогічної та управлінської діяльності закладу освіти першого ступеня.*

В умовах модернізації системи початкової освіти виникає потреба в безперервній освіті педагогічного корпусу та спрямованості на інноваційність.

5. Суб'єктно-діяльнісна умова – *упровадження активних та інтерактивних методів, технологій, форм науково-методичного професійно-особистісного розвитку педагогів закладу освіти першого ступеня в напрямі розвитку науково-методичної компетентності.*

Аналіз результатів інноваційної діяльності закладів освіти першого ступеня України дає нам змогу дійти висновку про те, що результативність розвитку науково-методичної компетентності педагогів залежить від «координації та узгодженості діяльності всіх суб'єктів супроводу цього процесу; упровадження інноваційних та ефективних традиційних форм і активних методів методичної роботи з урахуванням досвіду та рівня підготовленості педагогів початкової школи» [5, с. 68].

Найбільш результативними є такі методи, технології, форми розвитку науково-методичної компетентності педагогів початкової школи, що мають суб'єктний характер і спрямовані на:

- усвідомлення і розв'язання професійно-особистісних труднощів; виявлення освітніх потреб і запитів педагогів;
- переосмислення професійного і життєвого досвіду, досвіду здійснення наукової та методичної педагогічної діяльності;
- встановлення інтерактивного діалогу між суб'єктами супроводу;
- розуміння значущості саморозвитку та самоосвіти;
- розвиток професійних компетентностей;

- підтримку самодіяльного включення педагогів в активну творчу діяльність щодо перетворення самого себе;
- рефлексію професійно-особистісного розвитку в напрямі збагачення науково-методичної компетентності педагогів початкової школи.

На підставі викладеного вище, у ході дослідно-експериментальної діяльності на базі закладів освіти I ступеня м. Харків було визначено і апробовано активні та інтерактивні технології та форми розвитку науково-методичної компетентності педагогів початкової школи (табл. 2).

Таблиця 2

Активні та інтерактивні технології та форми супроводу розвитку науково-методичної компетентності педагогів закладу освіти першого ступеня

Технології	Форми
Методичний супровід процесу розвитку науково-методичної компетентності педагогів початкової школи	
<ul style="list-style-type: none"> – діалогової взаємодії і співпраці; – ігрові (ділові та ситуаційні ігри); – рефлексивні; – розвитку критичного мислення через рефлексію соціального, професійного, особистісного досвіду; – педагогічні дебати; – кейс-технології за рішенням професійних і особистісних педагогічних ситуацій; – тьюторство як технологія супроводу індивідуального маршруту розвитку науково-методичної компетентності педагогів початкової школи та ефективної практики індивідуалізації; – технологія наставництва 	<ul style="list-style-type: none"> – педагогічний марафон; – квілт; – квест; – дискусії; – практико-орієнтовані семінари; – методичні практикуми; – майстер-класи; – круглий стіл; – тренінги розвитку науково-методичної компетентності; – клуб за інтересами; – мережевий проєкт; – майстерні (педагогічні, методичні, життєтворчості); – портфель професійних досягнень

Необхідно зауважити, що дані технології та форми розвитку науково-методичної компетентності педагогів закладу освіти першого ступеня не вичерпують себе. У процесі дослідження відбувався безперервний пошук інших ефективних методів, технологій і форм професійного розвитку педагогів, які допоможуть адаптувати їх до процесу оволодіння новими професійними компетенціями і вдосконалення особистісних якостей.

6. Експертно-аналітична умова – експертна оцінка й аналіз розвитку науково-методичної компетентності педагогів закладу освіти першого ступеня засобами моніторингу, рефлексії, гуманітарної експертизи.

Разом з тим, результат рефлексії проявляється в переорієнтації процесу розвитку науково-методичної компетентності на самоосвіту та саморозвиток на засадах самоаналізу, самооцінки, самокорекції. Рефлексивна діяльність педагогів дасть їм змогу судити про кількісні, якісні, структурні та змістовні зміни рівня розвитку досліджуваної компетентності і, як наслідок, про результативність розвитку науково-методичної компетентності в умовах закладу освіти першого ступеня.

Зазначимо, що рефлексія становить базу для самовдосконалення педагогічної діяльності, педагогічного спілкування. З огляду на це, ми наголошуємо на важливості створення умов для проведення рефлексії, що є основою гуманітарної експертизи, яку трактують як: діяльність; форму діалогу, взаємодії, комунікації; механізм узгодження різних суб'єктів і груп освітнього

простору, у ході якого учасники приходять до більш поглибленого розуміння власних цінностей і мотивів дій.

Гуманітарна експертиза спрямована на: набуття професійних рефлексивних знань і зацікавленість до рефлексивної діяльності в напрямі розвитку науково-методичної компетентності; надання педагогу допомоги в проєктуванні результатів; визначення мети подальшої роботи; коригування педагогом професійного шляху та моделювання ним «Я-рефлексивного», «Я-реального», «Я-ідеального». Ми відзначаємо, що цінність експертизи полягає в тому, що вона має «форсувальний» характер, її предметом у методичному освітньому просторі закладу освіти першого ступеня з позицій нашого дослідження постає розвиток науково-методичної компетентності педагогів. У ході дослідно-експериментальної роботи ми переконуємося в тому, що:

- організація науково-методичного супроводу, який спонукає до рефлексії, – одна з умов розвитку науково-методичної компетентності педагогів;
- здатність до рефлексії – якісний показник рівня розвитку науково-методичної компетентності педагогів початкової школи;
- результати рефлексії, гуманітарної експертизи розвитку науково-методичної компетентності вчителів закладу освіти першого ступеня дають змогу якісно оцінити і визначити стратегії подальшого супроводу професійного розвитку вчителів в умовах початкової школи.

Таким чином, у контексті нашого дослідження фактор розглядається як рушійна сила розвитку науково-методичної компетентності вчителів по-

чаткової школи, а умови – як обставини, від яких залежить цей розвиток, у якій відбувається згаданий процес. Організаційно-методичні умови в межах нашої наукової розвідки характеризувалися властивостями необхідності та достатності. Необхідні умови ефективного функціонування будь-якої системи – це умови, без яких вона не може працювати повною мірою. Необхідні умови пов'язані з причинами, підставами, протиріччями розвитку. До них ми зараховуємо: створення шкільного науково-методичного освітнього простору для розширення «поля можливих науково-дослідницьких, творчих дій» і проживання в цьому просторі зустрічей, подій, ситуацій та «педагогічних обставин»; облаштування творчого розвивального укладу шкільного життя закладу освіти першого ступеня; організація спільного пошуку робочих орієнтирів, міжособистісних зустрічей і діалогу, співтворчості, співробітництва в педагогічному колективі закладу освіти першого ступеня.

Використані літературні джерела

1. Бизяева А.А. Психология думающего учителя: педагогическая рефлексия. Псков : ПГПИ им. С.М. Кирова, 2004. 216 с.
2. Бирко Н.М. Підготовка майбутніх учителів до формування толерантності учнів початкової школи : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Житомир, 2014. 20 с.
3. Бірюк Д.О. Категорія «Педагогічні умови» в генезі цілепокладань і реалізації освітнього менеджменту педагогічного навчального закладу. *Зб. наукових праць «Педагогічні науки»*. № 73. ХДУ. Херсон, 2016. С. 7–12.
4. Власенко С.П. Особливості становлення сучасної багаторівневої освіти вчителів початкових класів : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2002. 21 с.
5. Гуцина Т.Н. Формирование методической компетентности педагогических работников учреждений дополнительного образования детей в процессе повышения квалификации: дисс. ... канд. пед. наук. Ярославль, 2001. 252 с.
6. Дейкина А.Д. Методическая компетентность как ценностная составляющая профессиональной деятельности учителя. *Аксиологические аспекты методики преподавания русского языка (профессиональный и общеобразовательный уровни)*: материалы Международной научно-практической конференции (19–20 марта 2009 г.). М. : МПГУ, Ярославль : РЕМДЕР, 2009. С. 3–7.
7. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посібник. Київ : Академвидав, 2004. 352 с.
8. Елькін М.В. Формування професійної компетентності вчителя. Харків : Основа, 2013. 112 с.
9. Загвязинский В.И., Атаханов Р.И. Методология и методы психолого-педагогического исследования: [учеб. пособ. для студ. высш. пед. учеб. заведений]. 2-е изд., стер. М. : Академия, 2005. 208 с.

10. Кекух Л.В. Формування стимулів до педагогічної творчості у майбутніх учителів початкових класів: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Київ, 2001. 187 с.

11. Коростіль Л.А. Самоосвіта особистості як соціальне та педагогічне явище. *Педагогічні науки*. 2009. № 1. С. 138–145.

12. Маркова А.К. Психология профессионализма. М. : Знание, 1996. 308 с.

13. Новая философская энциклопедия : в 4-х т. М. : РАН ; Мысль. 2010. Т. 2. 634 с.

14. Педагогічний словник / за ред. М.Д. Ярмаченка. Київ : Пед. думка, 2001. 516 с.

15. Яковлев Е.В., Яковлева Н.О. Педагогическая концепция: методологические аспекты построения. М. : ВЛАДОС, 2006. 239 с.

References

1. Bizyaeva, A.A. (2004). *Psychology of a thinking teacher: pedagogical reflection*. Pskov, 216 p.
2. Birko, N.M. (2014). *Pidhotovka maibutnikh uchyteliv do formuvannia tolerantnosti uchniv pochatkovoї shkoly* [Preparation of future teachers for the formation of tolerance of primary school students]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Zhytomyr, 20 p.
3. Biryuk, D.O. (2016). *Kategoriia «Pedagogichni umovy» v genezi tsilepokladan i realizatsii osvithnoho menedzhmentu pedahohichnoho navchalnoho zakladu* [Category "Pedagogical conditions" in the genesis of goals and implementation of educational management of pedagogical educational institution]. *Zb. naukovykh prats «Pedagogichni nauky» – Coll. scientific works "Pedagogical Sciences"*. 73. P. 7–12.
4. Vlasenko, S.P. (2002). *Osoblyvosti stanovlennia suchasnoi bahatorivnevoi osvity vchyteliv pochatkovykh klasiv* [Features of the formation of modern multilevel education of primary school teachers]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kyiv, 21 p.
5. Gushchina, T.N. (2001). *Formyrovanye metodycheskoi kompetentnosti pedahohycheskykh rabotnykov uchrezhdenyi dopolnytelnoho obrazovanyia detei v protsesse povisheniya kvalyfykatsyy* [Formation of methodical competence of pedagogical workers of institutions of additional education of children in the course of advanced training]. *Candidate's thesis*. Yaroslavl, 252 p.
6. Deikina, A.D. (2009). *Metodycheskaia kompetentnost kak tsennostnaia sostavliaiushchaia professyonalnoi deiatelnosti uchytelia* [Methodical competence as a value component of a teacher's professional activity]. *Aksyolohycheskye aspektu metodyky prepodavanyia russkoho yazuka (professyonalnui y obshcheobrazovatelnoi urovny) – Axiological aspects of methods of teaching the Russian language (professional and general education levels): materials of the International scientific-practical conference*. Moscow; Yaroslavl. P. 3–7.
7. Dychkivska, I.M. (2004). *Innovatsiini pedahohichni tekhnolohii* [Innovative pedagogical technologies]. Kyiv. 352 p.

8. Elkin, M.V. (2013). *Formuvannia profesiinoi kompetentnosti vchytelia [Formation of professional competence of the teacher]*. Kharkiv, 112 p.

9. Zagvyazinsky, V.I., & Atakhanov, R.I. (2005). *Metodolohyia y metodu psykholoho-pedahohycheskoho yssledovanyia [Methodology and methods of psychological and pedagogical research]*. Moscow, 208 p.

10. Kekukh, L.V. (2001). *Formuvannia stymuliv do pedahohichnoi tvorchosti u maibutnikh uchyteliv pochatkovykh klasiv [Formation of incentives for pedagogical creativity in future primary school teachers]*. Candidate's thesis. Kyiv, 187 p.

11. Korostil, L.A. (2009). *Samoosvita osobystosti yak sotsialne ta pedahohichne yavlyshche. [Self-education of the individual as a social and pedagogical phenomenon]*. *Pedahohichni nauky – Pedagogical sciences. I*. P. 138–145.

12. Markova, A.K. (1996). *Psykholohyia professyonalizma [Psychology of professionalism]*. Moscow, 308 p.

13. Stepin, V.S. (Ed.) (2010). *Novaia fylosofskaia entsyklopedyia [New philosophical encyclopedia]*. Moscow. Vol. 2. 634 p.

14. Yarmachenko, M.D. (Ed.) (2001). *Pedahohichnyi slovnyk [Pedagogical dictionary]*. Kyiv. 516 p.

15. Yakovlev, E.V., & Yakovleva, N.O. (2006). *Pedahohycheskaia kontseptsyia: metodolohycheskye aspektu postroyeniya [Pedagogical concept: methodological aspects of construction]*. Moscow, 239 p.

Zolochevska Olha. Conditions for Managing the Development of Scientific and Methodological Competence of Primary School Teachers.

Summary.

The article analyses the conditions for managing the development of scientific and methodological compe-

tence of primary school teachers in pedagogical theory and educational practice. A definitive analysis of the "condition" category is carried out and a generalized definition of organizational and methodological conditions for managing the development of scientific and methodological competence of elementary school teachers as a complex of interrelated specially created external and internal factors of the professional and personal development of teachers within the framework of the system of intraschool methodological work is formulated.

Organizational and methodological conditions have been identified that ensure the very process of supporting the development of scientific and methodological competence of primary school teachers who are guided by the subjects of support and allow building the strategic management of an educational institution of the first degree.

The features and signs of the methodological educational space of the elementary school are revealed.

Active and interactive technologies and forms of development of scientific and methodological competence of primary school teachers have been identified and tested.

It has been established that due to the teacher's awareness of the need and expediency of innovating the methodological support of the educational process in elementary school, the development of methodological, methodological, technological skills of teachers is achieved.

At the same time, the result of reflection is manifested in the reorientation of the development process of scientific and methodological competence towards self-education and self-development based on introspection, self-assessment, and self-correction.

Key words: *competence; condition; organizational and methodological condition; scientific and methodological competence; educational institution of the 1st degree.*

Стаття надійшла до редколегії 6 лютого 2021 року